

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Instytut Historii WHiDK

Kierunek:

Historia

Poziom:

studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Wykład monograficzny

Nazwa szczegółowa przedmiotu:

Film jako źródło historyczne

Język:

PL

Typ przedmiotu:

przedmiot podstawowy i kierunkowy

Przedmiot obieralny:

tak

Rok studiów, semestr:

rok III, semestr letni

Wymiar:

wykład: 30 godz.

Punkty ECTS:

wykład: 2

Forma zaliczenia:

wykład: zaliczenie bez oceny

Prowadzący:

wykład: dr Monika Maszewska-Łupiniak;

Koordinator sylabusu:

dr Monika Maszewska-Łupiniak

Sylabus dostępny w ramach:

- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [Historia](#) (H), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, III rok, semestr letni
 - [prowadzący wykład:30h/z/2ECTS]: dr Monika Maszewska-Łupiniak;
- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [Historia](#) (H), studia drugiego stopnia (magisterskie uzupełniające), stacjonarne, I rok, semestr letni
 - [prowadzący wykład:30h/z/2ECTS]: dr Monika Maszewska-Łupiniak;
- [Wykład monograficzny](#) [na kierunku:] [Historia](#) (H), studia drugiego stopnia (magisterskie

uzupełniające), stacjonarne, II rok, semestr letni

◦ [prowadzący wykład:30h/z/2ECTS]: dr Monika Maszewska-Łupiniak;

Wymagania wstępne:

Sugerowana jest znajomość z podstaw wiedzy o filmie lub przedmiotu pokrewnego.

Cele:

Zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami z zakresu historii wizualnej oraz metodologii filmu jako źródła historycznego; rozwijanie umiejętności krytycznej oceny dzieł filmowych jako materiału badawczego.

Treści kształcenia:

Wiedza na temat podstawowych zagadnień z zakresu historii wizualnej oraz poetyki filmu historycznego i dzieł filmowych mających wartość źródeł historycznych; wskazanie roli materiałów filmowych w kreowaniu wyobrażeń o przeszłości i ich znaczenia jako materiału badawczego.

Zakres tematów:

T_1. Historia wizualna.

T_2. Film i historia w badaniach historyków.

T_3. Film historyczny a wiedza historyczna.

T_4. Film jako źródło historyczne. Zagadnienia ogólne.

T_5. Film jako źródło historyczne. Projekcja i analiza fragmentów wybranych filmów fabularnych i dokumentalnych z zakresu historii wizualnej, m. in.:

Triumf woli, L. Riefenstahl, 1935;

Majdanek, cmentarzysko Europy, A. Ford, 1944;

Powstańcze kamery, A. Soroczyński, 1994; Niedokończony film, Y. Hersonski, 2010; Dzień za dniem, I.

Kamieńska, 1988; Usłyszcie mój krzyk, M. Drygas, 1991; Oczyszczenie, A. Arnold, 2003; Anatomia zła,

O. Nyholm, 2005; S. Eisenstein: Pancernik Potiomkin, 1925; Wielka droga, M. Waszyński, 1946;

Heimkehr, G. Ucicky, 1941; Ostatni etap, W. Jakubowska 1948; Kanał, A. Wajda, 1957; Ocalić miasto, J.

Łomnicki, 1976; Przesłuchanie, R. Bugajski, 1982/89; Katyń, A. Wajda, 2007; Miasto 44, J. Komasa,

2014; JFK, O. Stone, 1991; Życie na podsłuchu, F. Henckel von Donnersmarck (2006).

Efekty kształcenia:

WIEDZA:

Ew_1. Student zna i rozpoznaje najważniejsze filmy z zakresu historii wizualnej; rozumie logikę procesu historycznofilmowego, w ramach którego zaistniały przedstawiane zjawiska (K_W06).

Ew_2. Student zna i rozumie wzajemne związki między kinem a całością kultury oraz umieszcza analizowane zjawiska we właściwych im kontekstach historycznych, społecznych, politycznych i kulturowych (K_W07).

Ew_3. Student zna i rozróżnia konwencje estetyczne, sposoby reprezentacji, formy i style charakterystyczne dla filmów o tematyce historycznej (K_W09).

UMIEJĘTNOŚCI:

Eu_1. Student potrafi interpretować i oceniać filmy historyczne i filmy mające wartość źródeł historycznych oraz zjawiska z zakresu kultury filmowej (K_U02).

Eu_2. Student umie formułować i wyrażać własne sądy na temat filmów z zakresu historii wizualnej (K_U05).

Eu_3. Student potrafi rozpoznać i opisać wzajemne związki między światem filmu a innymi dziedzinami sztuki oraz znajduje dla interpretacji zjawisk odpowiednie konteksty historyczne, społeczne i kulturowe (K_U07).

KOMPETENCJE:

Ek_1. Student docenia tradycję historii wizualnej, kina historycznego i dziedzictwo kulturowe, jakie one stanowią (K_K05).

Ek_2. Student jest gotowy do rozwoju krytycznej postawy wobec wytworów współczesnej kultury (K_K06).

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M_1. Metoda podająca - wykład informacyjny, prezentacja multimedialna;

M_2. Metoda eksponująca – film;

M_3. Metoda aktywizująca – dyskusja dydaktyczna.

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Student zobowiązany jest do zaznajomienia się z treściami podawanymi na wykładzie oraz aktywnego uczestnictwa w zajęciach.

Studenci, którzy chcą uzyskać ocenę z przedmiotu zobowiązani są do ustnej lub pisemnej formy wypowiedzi na jeden z samodzielnie opracowanych tematów z zakresu historii wizualnej.

Lektury podstawowe:

Dokument filmowy i telewizyjny, red. M. Szczurowski, Toruń 2004;

M. Hendrykowski, Film jako źródło historyczne, Poznań 2000;

D. Skotarczak, Historia wizualna, Poznań 2012;

Media audiowizualne w warsztacie historyka, red. D. Skotarczak, Poznań 2008;

Film i historia. Antologia, red. I. Kurz, Warszawa 2008;

B. Drewniak, Teatr i film Trzeciej Rzeszy, Gdańsk 1972;

J. Lemann-Zajiček, Kino i polityka. Polski film dokumentalny 1945-1949, Łódź 2003;

D. Skotarczak, Obraz społeczeństwa PRL w komedii filmowej, Poznań 2004;

M. Ferro, Kino i historia, Warszawa 2011;

P. Witek, Kultura – film – historia. Metodologiczne problemy doświadczenia audiowizualnego, Lublin 2005;

I. Ihnatowicz, Nauki pomocnicze historii XIX i XX w., Warszawa 1990;

H. Karczowa, Reportaż filmowy i kronika filmowa jako źródło historyczne, Studia Źródłoznawcze 1971, t. XVI;

Z. Szczepański, Refleksje nad filmem i historią, Acta Filmologica, 1982;

B. Kürbis, Metody źródłoznawcze wczoraj i dziś, Studia Źródłoznawcze 1979, t. XXIV.

Lektury uzupełniające:

R. Marszałek, Film i historia: cz. 1, Kino 1981, nr 1; cz. 2, Kino 1981, nr 2;

J. Trznadel, Dokument i historia. Film niemiecki o Katyniu (1943). Film sowiecki o Katyniu (1944), Kwartalnik Filmowy 1993, nr 4, s. 197-206;

A. Urbańska, Kino historyczne, Dialog 1995, nr 2;

T. Lubelski: Kino traconej wspólnoty, Dialog 2012, nr 6; Kanał 50 lat temu: paradoks odbioru, Kino 2007, nr 5; Katyń – udział filmu w kształtowaniu wyobrażenia społecznego, Historyka 2011, t. XLI;

R. Marszałek, Krajobraz przed bitwą, Kino 2006, nr 2;

A. Gwóźdź, Krzyżacy, hakatyści, faszyci: wizerunek Niemca w polskim kinie powojennym, Śląsk 2001, nr 6;

L. Czapliński, Modele propagandy, Kino 1991, nr 4;

J. Majmurek, O korzyściach i szkodliwości historii dla kina, Res Publica Nowa 2009, nr 7;
E. Kabiesz, Powstanie [warszawskie] w kadrze, Gość Niedzielny 2013, nr 30;
Przeszłość zwizualizowana, J. Krawczyk, T. Cegielski, E. Wipszycka, B. Brzostek, Mówią Wieki 2009, nr 3.

Uwagi: